

УПОВНОВАЖЕНИЙ ІЗ ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

провулок Музейний, 12, м. Київ, Україна, 01001, тел. (044) 293-11-79,
e-mail: info@mova-ombudsman.gov.ua, сайт: <https://mova-ombudsman.gov.ua>

№ _____ від _____ 20__ р.

На № _____ від _____ 20__ р.

Міністерство освіти і науки України

Відповідно до частини першої статті 49 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (далі – Закон) з метою сприяння функціонуванню української мови як державної у визначених Законом сферах суспільного життя на всій території України діє Уповноважений із захисту державної мови.

Серед його завдань – захист української мови як державної, а також захист права громадян України на отримання державною мовою інформації та послуг у сферах суспільного життя, усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою.

Відповідно до частини першої статті 2 Закону функціонування і застосування української мови як державної у визначених ним сферах суспільного життя на всій території України регулюються цим Законом.

Частиною першою статті 9 Закону встановлено перелік осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків, зокрема керівники закладів освіти всіх форм власності, а також педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, крім іноземців чи осіб без громадянства, які запрошені до закладів освіти та/або наукових установ і працюють на тимчасовій основі як наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови.

Відповідно до частини другої статті 10 Закону рівень володіння державною мовою керівників закладів освіти всіх форм власності засвідчується державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, який видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.

UB
Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови
№5423/3-Вих. від 07.08.2026
КЕП: Івановська О. П. 07.08.2026 13:15
3FAA9288358EC00304000000BD1B3C002995E600

Водночас частиною третьою статті 10 Закону встановлено, що рівень володіння державною мовою педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, крім іноземців чи осіб без громадянства, які запрошені до закладів освіти та/або наукових установ і працюють на тимчасовій основі як наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови, засвідчується документом про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, який видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.

Відповідно до частини четвертої статті 10 Закону документ, що засвідчує рівень володіння державною мовою, подається особою до обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою статті 9 Закону. Зазначена норма відповідно до абзацу першого пункту 1 розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону набрала чинності через два роки з дня набрання чинності Законом, тобто 16 липня 2021 року.

Отже, кандидати, які претендують на зайняття посад керівників закладів освіти, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, зобов'язані до обрання чи призначення на відповідну посаду подати документ, що засвідчує рівень володіння державною мовою, визначений частинами другою і третьою статті 10 Закону.

Разом з тим Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12 травня 2022 року № 2259-IX статтю 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» доповнено частиною сьомою, відповідно до якої особи, призначені у період дії воєнного стану на політичні посади, а також відповідно до абзацу першого частини п'ятої цієї статті на посади державної служби, посади в органах місцевого самоврядування, посади керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, посади керівників комунальних підприємств, установ та організацій, подають документ про підтвердження рівня володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» протягом трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану, якщо такий документ не був поданий ними раніше. Зазначена норма набрала чинності 20 травня 2022 року.

Таким чином, з урахуванням приписів Закону України «Про правовий режим воєнного стану» керівники закладів освіти, призначені в період дії

воєнного стану без подання державного сертифіката про рівень володіння державною мовою, зобов'язані подати його протягом трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану.

Водночас дія частини сьомої статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» не поширюється на педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників. Відтак такі працівники зобов'язані до обрання чи призначення на відповідну посаду подати документ, що засвідчує рівень володіння державною мовою, визначений частиною третьою статті 10 Закону.

З огляду на викладене прошу довести зазначену інформацію до відома органів управління освітою та керівників закладів освіти та наголосити на необхідності неухильного дотримання вимог законодавства про державну мову під час прийняття на роботу та призначення працівників.

**Уповноважений із захисту
державної мови**

Олена ІВАНОВСЬКА